Mantojuma nodokļa reformas apdraud mežu stādīšanu Lielbritānijā

Avoti: Lielbritānijas meža nozares informācijas vietnes un LMSP

Trīs organizācijas, - CLA, Confor un RFS, ir galvenās Lielbritānijas institūcijas, kas pārstāv zemes īpašnieku un meža nozares intereses, īpaši saistībā ar politikas un nodokļu izmaiņām. Šobrīd tās ir apvienojušas spēkus, lai analizētu un ziņotu par to, kā mantojuma nodokļa, - *Inheritance Tax***,** izmaiņas ietekmē jaunu mežu stādīšanu un esošo mežu apsaimniekošanu. Šo organizāciju kopīgi veiktā aptauja liecina, ka gandrīz 60 % Apvienotās Karalistes mežu īpašnieku vairs nav gatavi stādīt jaunus mežus, jo britu valdība ir veikusi mantojuma nodokļa reformas.

Ko tad valdība vēlas darīt?

Lielbritānijas valdība noteica vērienīgas izmaiņas mantojuma nodokļa atvieglojumos, kas stājās spēkā 2026. gada 6. aprīlī. Šīs izmaiņas tieši skars lauksaimniecības un mežsaimniecības īpašumus, kā arī uzņēmējdarbības aktīvus.

Līdz šim lauksaimniecības zemei un uzņēmējdarbības aktīviem varēja piemērot 100% nodokļa atvieglojumu bez ierobežojumiem. Jaunā kārtība paredz to, ka 100% atvieglojums turpmāk tiks piemērots tikai pirmajiem 2,5 miljoniem mārciņu no apvienotās lauksaimniecības un uzņēmējdarbības aktīvu vērtības vienai personai. Visai vērtībai, kas pārsniedz šos 2,5 miljonus, atvieglojums tiks samazināts līdz 50%. Tas nozīmē, ka par summu virs limita būs jāmaksā efektīvā nodokļa likme 20% apmērā, - standarta 40% vietā. Laulātie partneri vai civilas attiecībās esošie pāri varēs nodot savu neizmantoto limitu viens otram, ļaujot pārim kopā nodot līdz pat 5 miljoniem mārciņu vērtus aktīvus bez papildu mantojuma nodokļa.

Akcijas, kas kotētas alternatīvajā investīciju tirgū, kurām iepriekš varēja pienākties 100% atvieglojumi, pēc jaunajiem noteikumiem

saņems tikai 50% atvieglojumu neatkarīgi no to vērtības. Lielbritānijas valdība arī ievieš jaunus noteikumus, lai ierobežotu iespēju izmantot vairākus trastus jaunā 2,5 miljonu mārciņu limita apiešanai.

Lai mazinātu finansiālo spiedienu uz "aktīviem bagātiem, bet skaidrā naudā trūcīgiem" uzņēmumiem, piemēram, zemnieku saimniecībām, nodokli par šiem aktīviem varēs maksāt 10 gadu garumā bez procentu uzrēķina.

Kāpēc tas uztrauc mežsaimnieku organizācijas?

Šīs organizācijas uzskata par problēmu to, ka pat ar 2,5 miljonu mārciņu slieksni, kas tika paaugstināts no sākotnēji piedāvātā 1 miljona pēc aktīviem protestiem, lielākas saimniecības un mežu īpašumi saskarsies ar milzīgiem nodokļu aprēķiniem. Tas varētu piespiest īpašniekus pārdot daļu zemes, lai nomaksātu nodokli, kas savukārt varētu apdraudēt valsts mērķus mežu stādīšanā un pārtikas drošībā.

Kas notiek šobrīd?

Lielbritānijas mežu īpašnieki nevēlas veidot jaunaudžu platības saistībā ar britu valdības mantojuma nodokļa reformām, un vairāk nekā 200 īpašnieki, īpašumu pārvaldnieki un aģenti norāda, ka turpmākā rīcība, kas pašlaik tiek aktīvi apsvērta, ietver tūlītēju mežizstrādes organizēšanu un arī meža īpašumu pārdošanu.

Tā liecina kopīgā aptauja, ko veica *Country Land and Business Association* - CLA, *Confederation of Forest Industries* - Confor un *Royal Forestry Society* - RFS). Aptaujas rezultāti tika iesniegti Lielbritānijas Valsts kasei un Vides, pārtikas un lauku lietu ministrijai - DEFRA, kā arī iekļauti *Country Land and Business Association* vēstulēs parlamenta deputātiem un citām ieinteresētajām pusēm, kas saistīti ar meža nozari.

Šis kopīgais iesniegums ir pirmais Lielbritānijas meža nozares mēroga novērtējums par reformu ietekmi uz ieguldījumiem mežos, Trīs nozari pārstāvošās organizācijas, atsaucoties uz šo informāciju, pauž satraukumu, ka jaunie noteikumi var izraisīt ģimeņu īpašumā esošo mežu un jaukto īpašumu sadrumstalotību un vēlmi mežizstrādi veikt nekavējoties.

“Koku stādīšanas apjoma samazināšanās, priekšlaicīga mežizstrāde, zemes pārdošana – tas ir brīdinājums, ko izsaka Lielbritānijas meža nozare, jo valstij ir risks, ka mežsaimniecības zemes kļūs par netīšu valdības īstenotā mantojuma nodokļa izmaiņu upuri,” uzsvēra CLA prezidents Geivins Leins, norādot, ka aptauja ir pirmais nozares mēroga pierādījums par reformu ietekmi uz ieguldījumiem mežsaimniecībā.

Tikai trešdaļa respondentu aptaujā atzina, ka, viņuprāt, nodokļu izmaiņas viņus neietekmēs, bet gandrīz 60 % aptaujas dalībnieku, visticamāk, neizveidos jaunas mežaudzes. Citi, savukārt, norāda uz mežizstrādi vai mežaudžu pārdošanu agrāk un samazinātu investīciju apjomu mežsaimniecībā nākotnē.

„Mēs zinām, ka šīs reformas kaitē ģimenes uzņēmumiem visā Apvienotajā Karalistē, bet izmaiņu ietekmei uz mežsaimniecību ir veltīta daudz mazāka uzmanība,” informēja CLA prezidents G. Leins. Mežsaimniecībai parasti piemīt ievērojama kapitāla vērtība, taču tā dod salīdzinoši zemāku ienākumu līmeni un nepastāvīgu ilgtermiņa atdevi, tādējādi ģimenes mežsaimniecības tiek nepamatoti pakļautas riskam saskaņā ar noteiktiem jaunajiem kritērijiem.

Pretrunas un investīciju apdraudējums nozarē

CLA, Confor un RFS brīdināja, ka priekšlaicīga mežizstrāde un apmežošanas samazināšanās aptaujā iekļauto uzņēmumu vidū vidējā termiņā ietekmēs Apvienotās Karalistes iekšzemes koksnes piedāvājumu un līdzīgi tiks ietekmēta meža oglekļa uzkrāšanas spēja, kā arī mežsaimniecība ar nepārtrauktu vainagu segumu. Ilgtermiņa apsaimniekošanas pieeja ir nepastarpināti atkarīga no mežu īpašumtiesībām, kas pāriet no paaudzes paaudzē.

„Valdībai ir juridiski saistoši vides mērķi un ambīcijas paātrināt koku stādīšanas plānus Lielbritānijā. Šie dati skaidri apliecina, ka valdības mērķi tagad ir apdraudēti. Tas grauj meža nozari un līdz šim veikto investīciju atdevi,” uzsvēra Geivins Leins.

Apvienotās Karalistes valdības pārstāvis norādīja, ka Finanšu ministrija atbalsta mežsaimniecību, ieguldot 1 miljardu mārciņu mežu stādīšanā, un ka atbrīvojums no mantojuma nodokļa mežiem paliks nemainīgs, turklāt mežiem joprojām tiek piemērots labvēlīgs ienākuma nodokļa un kapitāla pieauguma nodokļa režīms. Ministrijas pārstāvis teica, ka britu valdība ir paaugstinājusi

mantojuma nodokļa atbrīvojuma slieksni lauksaimniecības un uzņēmējdarbības aktīviem līdz 2,5 miljoniem mārciņu, lai vairāk aizsargātu mazos ģimenes uzņēmumus un saimniecības, vienlaikus nodrošinot, ka lielākie īpašumi sniedz taisnīgāku ieguldījumu Apvienotās Karalistes valsts budžetā.

Iegūtie dati jau ir iesniegti Lielbritānijas Finanšu ministrijai un Vides, pārtikas un lauku lietu ministrijai. *Country Land and Business Association* prezidents G. Leins vēlreiz brīdināja, ka mežsaimnieku aptaujas rezultāti ir atklājuši Lielbritānijas valdībai divas būtiskas pretrunas, kas nekavējoties jāatrisina, - no vienas puses, tās juridiski saistošās ambīcijas stādīt mežus, un, no otras puses, meža nozare, kas tagad vēlas mainīt tieši tos investīciju lēmumus, no kuriem šīs ambīcijas ir atkarīgas…